

قانون حمایت از حقوق معلولان

مصوب ۱۳۹۶، ۱۲، ۲۰

با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - تعاریف

الف - فرد دارای معلولیت : شخصی است که با تأیید کمیسیون پزشکی - توانبخشی تعیین نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی کشور با انواع معلولیت ها در اثر اختلال و آسیب جسمی، حسی (بینایی، شنوایی)، ذهنی، روانی و یا توأم، با محدودیت قابل توجه و مستمر در فعالیت های روزمره زندگی و مشارکت اجتماعی، مواجه می باشد.

ب - وزارت : وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

پ - سازمان : سازمان بهزیستی کشور

ت - دستگاههای مشمول : دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ / ۷ / ۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن، قوه قضائیه، قوه مقننه، مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای نگهبان و سازمان ها و مؤسسات وابسته و تابعه آنها، شهرداری ها و کلیه سازمان ها و شرکتی که شمول آنها مستلزم ذکر نام است و یا به نحوی از انحاء، از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند و یا قسمتی از بودجه آنها توسط دولت تأمین می گردد.

ث - دسترس پذیری : اقداماتی است که با هدف ایجاد محیط بدون مانع و قابل دسترس جهت مشارکت افراد دارای معلولیت در همه حوزه های زندگی و فراهم آوردن فرصت برابر برای آنها در برخورداری از امکانات زندگی اجتماعی، همانند سایر افراد انجام می شود. دسترسی شامل : سامانه (سیستم) حمل و نقل، محیط فیزیکی، اطلاعات، آموزش و پرورش، فن آوری (تکنولوژی)، اشتغال، منابع مناسب ارتباطی و رسانه ای می باشد.

ج - شبکه های ملی تشکلهای مردم نهاد معلولان : شبکه هایی ملی (کشوری هستند) مرکب از تشکلهای افراد دارای معلولیت گروههای اصلی معلولیتی (آسیب دیدگان بینایی، شنوایی، جسمی، ذهنی، اعصاب و روان) که به منظور هماهنگی و یکپارچه سازی فعالیت تشکلهای عضو و ایجاد صدای واحد ملی تشکیل می شوند.

فصل دوم - مناسب سازی، دسترس پذیری و تردد و تحرک

ماده ۲ کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی موظفند در طراحی، تولید و احداث ساختمان ها و اماکن عمومی و معابر و وسایل خدماتی به نحوی عمل نمایند که امکان دسترسی و بهره مندی از آنها برای افراد دارای معلولیت همچون سایر افراد فراهم گردد.

تبصره - وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی موظفند جهت دسترسی و بهره مندی افراد دارای معلولیت، ساختمان ها و اماکن عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل خدماتی موجود را در چهارچوب بودجه مصوب سالانه خود مناسب سازی نمایند.

ماده ۳ - به منظور نظارت و هماهنگی جهت مناسب سازی و همچنین نظارت بر اجرای ماده (۲) این قانون، ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب سازی کشور به شرح زیر تشکیل می گردد:

۱ - وزیر کشور یا معاون ذی ربط (رئیس)

۲ - رئیس سازمان (دبیر)

۳ - معاون ذی ربط وزارت راه و شهرسازی

۴ - معاون ذی ربط وزارت صنعت، معدن و تجارت

۵ - معاون ذی ربط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۶ - معاون ذی ربط وزارت آموزش و پرورش

۷ - معاون ذی ربط سازمان برنامه و بودجه

۸ - معاون ذی ربط سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران (به عنوان عضو ناظر و بدون حق رأی)

۹ - معاون ذی ربط بنیاد شهید و امور ایثارگران

۱۰ - نماینده تشکلهای غیردولتی جانبازان (به عنوان عضو ناظر و بدون حق رأی)

قانون حمايت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰

۱۱. نماينده شبکه هاي ملي تشکلهای مردم نهاد معلولان (به عنوان عضو ناظر و بودن حق رأي)

۱۲. رئيس شوراي عالي استانها (به عنوان عضو ناظر و بدون حق رأي)

۱۳. نماينده ساير دستگاههاي دولتي حسب مورد بنا به دعوت رئيس ستاد

تبصره ۱ ستاد مکلف است بر امر مناسب سازي ساختمان ها و اماکن دولتي و عمومي دستگاههاي مذکور در ماده (۲) اين قانون نظارت و گزارش هاي اقدامات آنها را درخواست نمايد.

تبصره ۲ آيين نامه اجرائي اين ماده ظرف مدت شش ماه از ابلاغ اين قانون توسط سازمان و با مشارکت وزارتخانه هاي کشور و راه و شهرسازي و سازمان برنامه و بودجه کشور تهيه مي شود و به تصويب هيأت وزيران مي رسد.

ماده ۴ شهرداري ها مکلفند صدور پروانه احداث و بازسازي و پايان کار براي تمامي ساختمان ها و اماکن با کاربري عمومي از جمله مجتمع هاي مسکوني، تجاري، اداري، درماني و آموزشي را به رعايت ضوابط و استانداردهاي مصوب شوراي عالي شهرسازي و معماري ايران و اصلاحات پس از آن در مورد دسترس پذيري افراد داراي معلوليت توسط مجري، مشروط کنند.

ماده ۵ وزارتخانه هاي راه و شهرسازي و کشور و شهرداري ها مکلفند حسب مورد نسبت به مناسب سازي و دسترس پذيري کليه پايانه ها، ايستگاهها، تأسيسات سامانه ها و ناوگان حمل و نقل درون شهري و برون شهري، دسترس پذيري سامانه هاي حمل و نقل عمومي براي دسترسي منطبق با قوانين داخلي و استانداردهاي بين المللي افراد داراي معلوليت اقدام کنند و امکان بهره مندي اين افراد از ناوگان حمل و نقل زميني، دريايي و هوايي را فراهم نمايند و کارکنان خود را جهت همياري عملي و صحيح با مسافران داراي معلوليت، آموزش دهند.

تبصره ۱ - شهرداري ها مکلفند جهت امکان تردد افراد داراي معلوليت شديد، سامانه هاي حمل و نقل ويژه افراد داراي معلوليت را با تجهيز ناوگان خودروهاي مناسب سازي شده ايجاد نمايند. دولت مکلف است در تشکيل اين سامانه ها به شهرداري هاي فاقد اعتبارات لازم کمک نمايد.

تبصره ۲ - استفاده افراد داراي معلوليت شديد از سامانه هاي حمل و نقل ريلي و اتوبوس راني درون شهري دولتي و عمومي رايگان و استفاده اين افراد از سامانه هاي برون شهري ريلي، هوايي و دريايي دولتي و عمومي نيم بها است. وزارت مکلف است جهت اجرائي اين تبصره نسبت به پيش بيني اعتبارات لازم در لوايح بودجه سالانه اقدام و سازمان برنامه و بودجه در لايحه سالانه بودجه منظور نمايد.

تبصره ۳ - متخلفان از رعايت اين ماده حسب مورد به مجازات تعزيري جزاي نقدي درجه پنج تا هشت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامي مصوب ۱۳۹۲/ ۲/ ۱، انفصال موقت يا دائم از خدمات عمومي، تنزل مقام و يا محروميت از انتصاب به پستهاي حساس و مديريتي و يا اخراج از نهاد يا سازمان متبوع محکوم مي شوند.

فصل سوم. خدمات بهداشتي، درماني و توانبخشي

ماده ۶ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي مکلف است پوشش بيمه سلامت افراد داراي معلوليت تحت پوشش سازمان را به گونه اي تأمين نمايد که علاوه بر تأمين خدمات درماني مورد نياز اين افراد، خدمات توانبخشي جسمي و رواني افراد داراي معلوليت را پوشش دهد.

ماده ۷ - سازمان مکلف است با هدف حمايت از نگهداري و مراقبت افراد داراي معلوليت شديد و خيلي شديد نيازمند و افراد دچار معلوليت هاي چندگانه نيازمند در خانواده پس از ارائه خدمات آموزشي و مشاوره اي به خانواده ها نسبت به پرداخت حق پرستاري يا مددگاري به سرپرست، همسر يا قيم اين افراد اقدام نمايد و يا خدمات مراقبتي و نگهداري از افراد داراي معلوليت را از طريق مراکز وابسته به خود يا حمايت از مراکز غير دولتي (خصوصي، تعاوني، خيري و تشکلهای مردم نهاد) ارائه نمايد.

تبصره ۱ - ميزان کمک هزينه بابت پرداخت حق پرستاري يا مددگاري موضوع اين ماده، متناسب با نوع و شدت معلوليت فرد داراي معلوليت، تعداد اين افراد در هر خانواده و بر اساس هزينه هاي متعارف نگهداري و مراقبت از افراد داراي معلوليت و متناسب با تورم سالانه و ميزان کمک هزينه پرداختي به مراکز غير دولتي هر ساله با در نظر گرفتن نرخ تمام شده خدمات و نرخ تورم سالانه توسط سازمان و با همکاري انجمن عالي مراکز غير دولتي توانبخشي، وزارت و سازمان برنامه و بودجه کشور تعيين و به تصويب هيأت وزيران مي رسد.

نرخ تمام شده بايد به عنوان کمک هزينه به مراکز غير دولتي مرتبط پرداخت گردد.

تبصره ۲ - خدمات و کمک هزينه موضوع اين ماده به سالمندان معلول نيز تسري مي يابد.

فصل چهارم - امور ورزشی، فرهنگی، هنری و آموزشی

ماده ۸. استفاده افراد دارای معلولیت از مراکز، تأسیسات و خدمات ورزشی دستگاههای دولتی و شهرداری ها و دهیاری های کشور، رایگان است.

ماده ۹ افراد دارای معلولیت نیازمند واجد شرایط در سنین مختلف می توانند با معرفی سازمان از آموزش عالی رایگان در واحدهای آموزشی تابعه وزارتخانه های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دیگر دستگاههای دولتی و نیز دانشگاه آزاد اسلامی و سایر مراکز آموزش عالی غیردولتی از محل ردیف مربوطه در بودجه سنواتی بهره مند گردند.

تبصره - آیین نامه اجرایی این ماده سه ماه پس از ابلاغ این قانون توسط سازمان، وزارت، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی تهیه می شود و برای تصویب به هیأت وزیران ارسال می گردد.

فصل پنجم - کار آفرینی و اشتغال

ماده ۱۰. وزارت، مکلف است در قالب اعتبارات مصوب سازمان، منندوق حمایت از فرصتهای شغلی افراد دارای معلولیت تحت پوشش را ایجاد و اساسنامه آن را سه ماه پس از ابلاغ این قانون تهیه و جهت تصویب به هیأت وزیران ارسال نماید.

تبصره - بانک مرکزی مکلف است مجوزهای لازم جهت تأسیس منندوق حمایت از فرصت های شغلی افراد دارای معلولیت را در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه در اختیار وزارت قرار دهد.

ماده ۱۱ دولت مکلف است جهت ایجاد فرصتهای شغلی برای افراد دارای معلولیت تسهیلات ذیل را فراهم نماید:

الف - پرداخت تسهیلات اعتباری به واحدهای تولیدی، خدماتی، عمرانی، صنفی و کارگاههای تولیدی حمایتی در مقابل اشتغال افراد دارای معلولیت به میزانی که در قوانین بودجه سالانه مشخص می گردد.

ب - پرداخت تسهیلات اعتباری خود اشتغالی (وجوه اداره شده) به افراد دارای معلولیت به میزانی که در قوانین بودجه سالانه مشخص می گردد.

پ - پرداخت تسهیلات اعتباری (وجوه اداره شده) جهت احداث واحدهای تولیدی و خدماتی اشتغال زا به شرکتها و مؤسساتی که بیش از شصت درصد (۶۰٪) سهام و سرمایه آنها متعلق به افراد دارای معلولیت است.

ت - اختصاص سی درصد (۳۰٪) از پستهای سازمانی تلفنچی (اپراتور تلفن) دستگاهها، شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی به افراد نابینا و کم بینا و افراد دارای معلولیت جسمی، حرکتی.

ث - اختصاص سی درصد (۳۰٪) از پستهای سازمانی متصدی دفتری و ماشین نویسی دستگاهها، شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی به افراد دارای معلولیت جسمی، حرکتی.

تبصره - کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی مجازند تا سقف مجوزهای استخدامی سالانه خود، افراد نابینا و ناشنوا و افراد دارای آسیب نخاعی واجد شرایط را با برگزاری آزمون اختصاصی جامعه معلولان به کار گیرند.

ماده ۱۲ - کارفرمایان بخش غیردولتی که افراد دارای معلولیت جویای کار را در مراکز کسب و کار خود استخدام کنند، در طول دوران اشتغال افراد دارای معلولیت با رعایت شرایط زیر از کمک هزینه ارتقای کارایی معلولان استفاده خواهند کرد:

۱ - مدت قرارداد استخدامی کارفرما با فرد دارای معلولیت شاغل حداقل یک سال باشد.

۲ - حقوق و دستمزد فرد دارای معلولیت شاغل بر اساس مصوبات شورای عالی کار و سایر قوانین و مقررات مربوط از سوی کارفرما پرداخت شود.

۳ - سایر مزایای قانونی تصریح شده در قانون کار (مزایای رفاهی کارگران) به فرد دارای معلولیت شاغل پرداخت شود.

تبصره ۱ - منظور از فرد دارای معلولیت جویای کار در این قانون، فرد دارای معلولیتی است که توانایی انجام کار داشته و مهارت ها و آموزش های لازم برای اشتغال را کسب نموده باشد.

تبصره ۲ - منظور از کمک هزینه ارتقای کارایی افراد دارای معلولیت عبارت است از پرداخت حداکثر پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل حقوق و دستمزد ماهانه مصوب شورای

قانون حمايت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰

عالي کار براي فرد داراي معلوليت شاغل با توجه به شدت معلوليت (خفيف سي درصد (۳۰٪)، متوسط چهل درصد (۴۰٪) و شديد پنجاه درصد (۵۰٪)) که توسط سازمان برنامه و بودجه کشور در ذیل ردیف اعتباري سازمان در قوانين بودجه سنواتي تأمین مي شود.

تبصره ۳- کمک هزینه ارتقاي کارايي معلولان براي هر فرد داراي معلوليت شاغل در بخش مزدبگيري غيردولتي تا پنج سال قابل پرداخت مي باشد.

تبصره ۴- نحوه تخصيص و پرداخت کمک هزینه ارتقاي کارآيي افراد داراي معلوليت به بخش غيردولتي و کارفرمايان مطابق آيين نامه اي خواهد بود که ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ اين قانون توسط وزارت با همکاري سازمان تهيه و براي تصويب به هيأت وزيران ارسال مي گردد.

ماده ۱۳- کارفرماياني که در مراکز کسب و کار خود، افراد داراي معلوليت جويي کار را در اجراي ماده (۱۲) اين قانون استخدام نمايند، از پرداخت حق بيمه سهم کارفرمايي در قبال افراد داراي معلوليت جذب شده معافند، همچنين افراد داراي معلوليتي که به صورت خود اشتغالي يا در کارگاههاي اشتغال خانگي و يا از طريق مراکز پشتيباني شغلي مشغول به کار مي باشند حسب مورد از پرداخت حق بيمه سهم کارفرما يا خويش فرما معاف مي شوند . حق بيمه سهم کارفرمايي يا خويش فرمايي اين گونه افراد توسط دولت تأمین و پرداخت خواهد شد.

تبصره - آيين نامه اجرائي اين ماده توسط سازمان و وزارت با همکاري سازمان برنامه و بودجه کشور تهيه و حداکثر سه ماه پس از ابلاغ اين قانون براي تصويب به هيأت وزيران ارسال مي شود.

ماده ۱۴- سازمان آموزش فني و حرفه اي کشور مکلف است رأساً يا با جلب مشارکت بخش غيردولتي، اقدام به پذيرش کارآموزان داراي معلوليت نمايد و از طريق مناسب سازي و توسعه مراکز موجود و يا تأسيس آموزشگاهها و مراکز آموزشي نسبت به ارتقاي مهارت هاي فني و حرفه اي افراد داراي معلوليت اقدام کند و به ارائه حمايت هاي لازم و تأمین تجهيزات تخصصي مهارت آموزي متناسب با شرايط کارآموزان داراي معلوليت، کمک هزینه اين افراد را پرداخت نمايد. همچنين اين سازمان مکلف است به منظور تأمین کيفيت و بازدهي مطلوب آموزشهاي فني و حرفه اي افراد داراي معلوليت، با أخذ مشاوره هاي تخصصي سازمان و سازمان آموزش و پرورش استثنائي کشور استانداردها و نظام نامه جامع آموزش مهارت هاي فني و حرفه اي کارآموزان داراي معلوليت را ظرف مدت شش ماه تدوين و به مراکز موضوع اين ماده ابلاغ نمايد.

ماده ۱۵- دولت مکلف است حداقل سه درصد (۳٪) از مجوزهاي استخدامي (رسمي، پيماني، کارگري) دستگاههاي دولتي و عمومي اعم از وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات، شرکتها و نهادهاي عمومي و انقلابي و ديگر دستگاههايي که از بودجه عمومي کشور استفاده مي نمايند به جز موارد ذکر شده در بندهاي (ت) و (ث) ماده (۱۱) اين قانون را به افراد داراي معلوليت واجد شرايط اختصاص دهد.

تبصره ۱- وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات دولتي، شرکتها و نهادهاي عمومي و انقلابي مکلفند سه درصد (۳٪) از مجوزهاي استخدامي خود به جز موارد ذکر شده در بندهاي (ت) و (ث) ماده (۱۱) اين قانون را به افراد داراي معلوليت اختصاص دهند. سازمان اداري و استخدامي کشور موظف است نسبت به تخصيص اين سهميه استخدامي براي افراد داراي معلوليت اقدام و بر رعايت آن نظارت نمايد.

تبصره ۲- بالاترين مسوؤل دستگاههاي اجرائي، نهادهاي عمومي غيردولتي، شهرداري ها و بانکها مکلف به اجراي دقيق مفاد اين ماده مي باشند. متخلفان حسب مورد با حکم مراجع ذي صلاح به مجازات تعزيري جزاي نقدي درجه پنج تا هشت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامي مصوب سال ۱۳۹۲/ ۲/ ۱، انفسال موقت يا دائم از خدمات عمومي، تنزل مقام و يا محروميت از انتصاب به پست هاي حساس و مديريتي و يا اخراج از نهاد يا سازمان متبوع محکوم مي شوند.

ماده ۱۶- رؤساي سازمانهاي بهزيستي استان ها مجازند در جلسات شوراي برنامه ريزي و توسعه استان و گروههاي کاري آن به عنوان عضو شرکت نمايند.

تبصره - به منظور کمک به اشتغال افراد داراي معلوليت و مددجویان، رئيس سازمان بهزيستي کشور مجاز است در جلسات شوراي عالي اشتغال شرکت نمايد.

فصل ششم - مسکن

ماده ۱۷- وزارت راه و شهرسازي و ساير دستگاههاي مربوط مکلفند متناسب با ارائه تسهيلات ارزان قيمت و ساير اقدامات حمايتي از سازندگان واحدهاي مسکوني اعم از انبوه سازان، تعاوني ها و بخش خصوصي، تعهد لازم را براي اختصاص حداقل ده درصد (۱۰٪) واحدهاي مسکوني احداثي با کيفيت و مناسب سازي شده به افراد داراي معلوليت فاقد مسکن (با اولويت زوجهاي داراي معلوليت و خانواده هاي داراي چند معلول) به صورت ارزان قيمت با معرفي سازمان از سازندگان مذکور اخذ و بر اجراي آن نظارت نمايند.

تبصره ۱- بانک مرکزي جمهوري اسلامي ايران مکلف است تسهيلات اعتباري ارزان قيمت با سود ترجيعي و بلندمدت مسکن موضوع اين ماده را براي يك بار تأمین و به افراد داراي معلوليت تحت پوشش سازمان و يا تعاوني ها و يا مؤسسات خيريّه مورد تأييد سازمان اختصاص دهد.

تبصره ۲- اعتبار مورد نياز جهت پرداخت مابه التفاوت نرخ سود چهار درصد (۴٪) و نرخ سود مصوب نظام بانکي در قانون بودجه سالانه منظور مي شود.

ماده ۱۸- سازمان ملي زمين و مسکن مکلف است زمين مورد نياز احداث واحدهاي مسکوني افراد داراي معلوليت فاقد مسکن را به صورت اجاره بلند مدت نود و نه

قانون حمايت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰

ساله تأمین و براي يك بار در اختيار افراد مذکور و يا تعاوني ها و مؤسسات خيريه مسكن ساز مورد تأييد سازمان، قرار دهد.

ماده ۱۹ - افراد داراي معلوليت از پرداخت هزينه هاي صدور پروانه ساختماني، آماده سازي زمين، عوارض نوسازي و همچنين حق انشعابات آب، برق، گاز و دفع فاضلاب منطبق با الكوي مسكن مصوب معاف مي باشند.

تبصره ۱ - استفاده از تسهيلات موضوع اين ماده براي هر فرد داراي معلوليت صرفاً براي يك واحد مسكوني مجاز است.

تبصره ۲ - دولت مكلف است اعتبار مورد نياز اجراي حكم اين ماده را در لوايح بودجه سالانه پيش بيني كند.

فصل هفتم - فرهنگ سازي و ارتقاي آگاهي هاي عمومي

ماده ۲۰ - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامي، سازمان تبليغات اسلامي، سازمان صدا و سيماي جمهوري اسلامي ايران، شهرداري ها و ساير سازمان ها و نهادهاي دارنده سالن هاي نمايش فيلم، مكلفند بدون اخذ هزينه، امكان نمايش آگهي (تيزر) هاي آموزشي مورد تأييد سازمان در خصوص حقوق افراد داراي معلوليت و چگونگي تعامل با اين افراد را فراهم آورند.

ماده ۲۱ - سازمان صدا و سيماي جمهوري اسلامي ايران مكلف است حداقل پنج ساعت از برنامه هاي خود را در هفته به صورت رايجان در زمان هاي مناسب به برنامه هاي سازمان و تشكلهاي مردم نهاد حامي افراد داراي معلوليت به منظور آشنائي مردم با حقوق، توانمدي ها و مشكلات اين افراد اختصاص دهد و نسبت به زيرنويسي فيلم ها و برنامه هاي شبكه هاي مختلف سيما، استفاده از رابط ناشنوايان و نيز پخش توصيف شنيداري فيلم ها جهت افراد نابينا اقدام نمايد.

فصل هشتم - حمايت هاي قضائي و تسهيلات مالياتي

ماده ۲۲ - مراجع قضائي مكلفند چنانچه افراد داراي معلوليت، به قيم نيازمند باشند، هنگام نصب قيم، نظر مشورتي سازمان را اخذ كنند. در مواردی که فرد واجد شرايطي براي پذيرش قيمومت وجود نداشته باشد يا اين سمت را نپذيرد، دادگاه سازمان را به عنوان قيم تعيين مي كند.

ماده ۲۳ - سازمان مي تواند حسب درخواست فرد داراي معلوليت يا قيم وي (حسب مورد)، در پرونده هايي که حق فرد داراي معلوليت به دليل معلوليت، مورد تعرض قرار گرفته يا چنين ادعائي مطرح است در صورتي که ادعای مزبور مورد تأييد سازمان باشد به عنوان نماينده وي، در دادگاه مربوط شرکت نماید.

ماده ۲۴ - مد درصد (۱۰۰٪) هزينه هاي اشخاص حقيقي و حقوقي در جهت احداث و تجهيز و توسعه و مناسب سازي تمامي مراکز توانبخشي، نگهداري و مراقبتي، حرفه آموزي، آموزشي، کار آفريني، رفاهي و مسكن مورد نياز افراد داراي معلوليت با تأييد سازمان به عنوان هزينه قابل قبول مالياتي محسوب مي شود.

ماده ۲۵ - پنجاه درصد (۵۰٪) حقوق و مزايای دستمزد مشمول ماليات يکي از اولياء افراد داراي معلوليت خيلي شديد و شديد مادامي که مسؤوليت پرداخت هزينه هاي مترتب بر معلوليت فرد بر عهده اولياء است از پرداخت ماليات معاف است. گواهي تأييد نوع و شدت معلوليت افراد مشمول اين ماده از سوي کميسيون پزشکي تشخيص نوع و شدت معلوليت سازمان ارائه خواهد شد.

تبصره - آيين نامه اجرائي اين ماده توسط وزارت امور اقتصادي و دارايي و وزارت، ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ اين قانون تبیه مي شود و به تصويب هيأت وزيران مي رسد.

ماده ۲۶ - يکي از فرزندان اوليائي که خود ناتوان و معلول بوده (هر دو يا يکي از آنها معلول باشد) و يا حداقل دو نفر از فرزندان آنها ناتوان و معلول باشد از انجام خدمت وظيفه عمومي معاف مي گردد.

تبصره - همسراني که زنان ناتوان و معلول خود را سرپرستي مي نمايند مادامي که سرپرستي همسر ناتوان و معلول را بر عهده داشته باشند از انجام خدمت وظيفه عمومي معاف مي گردند.

فصل نهم - معيشت و حمايت هاي اداري و استخدامي

ماده ۲۷ - دولت مكلف است كمك هزينه معيشت افراد داراي معلوليت بسيار شديد و يا شديد فاقد شغل و درآمد را به ميزان حداقل دستمزد سالانه تعيين و اعتبارات لازم را در قوانين بودجه سنوati کشور منظور نمايد.

بانوان کارمند داراي همسر يا فرزند معلول به شرط نگهداري فرد داراي معلوليت در منزل (با تأييد سازمان) از تسهيلات مقرر در قانون راجع به خدمت نيمه وقت بانوان مصوب ۱۳۶۲/۹/۱۰ و اصلاحات و الحاقات بعدي آن با استفاده از حقوق و مزايای کامل بهره مند خواهند شد.

کارمندان مرد داراي همسر معلول و يا داراي فرزند معلول تحت سرپرستي و فاقد مادر به شرط نگهداري فرد داراي معلوليت در منزل (با تأييد سازمان) با يك چهارم (۱/۴) كسر ساعات کار هفتگي، از حقوق و مزايای كامل استفاده خواهند نمود.

قانون حمایت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰

ماده ۲۸. دستگاه‌های مشمول مکلفند ساعات کار هفتگی شاغلان دارای معلولیت‌های شدید و خیلی شدید را ده ساعت کاهش دهند.

فصل دهم برنامه ریزی، نظارت و منابع مالی

ماده ۲۹. مرکز آمار ایران مکلف است در سرشماری‌های عمومی جمعیت کشور به نحوی برنامه ریزی نماید که جمعیت افراد دارای معلولیت به تفکیک نوع معلولیت آنها مشخص گردد.

ماده ۳۰. به منظور شفاف سازی منابع مالی اختصاص یافته برای اجرای این قانون و حمایت از افراد دارای معلولیت، سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است نسبت به ایجاد ردیف اعتباری ذیل فصل رفاه اجتماعی متناسب با عناوین فصول این قانون در لوائح بودجه سنواتی اقدام نماید.

ماده ۳۱. در راستای تحقق مفاد این قانون و با هدف نهایی اعمال نظارت عالی به حسن اجرای کلیه قوانین معطوف به افراد دارای معلولیت یا اثرگذار بر زندگی آنان، کمیته هماهنگی و نظارت بر اجرای این قانون در زیرمجموعه شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

۱- معاون اول رئیس جمهور (رئیس کمیته)

۲- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی (دبیر کمیته)

۳- رئیس سازمان

۴- وزیر راه و شهرسازی

۵- وزیر آموزش و پرورش

۶- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

۷- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۸- وزیر صنعت، معدن و تجارت

۹- وزیر کشور

۱۰- وزیر ورزش و جوانان

۱۱- رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

۱۲- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

۱۳- رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور

۱۴- نماینده تام‌الاختیار رئیس قوه قضائیه

۱۵- رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران

۱۶- رؤسای کمیسیون‌های بهداشت و درمان و اجتماعی مجلس شورای اسلامی و سایر رؤسای کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی بر حسب موضوع (به عنوان ناظر و بدون حق رأی)

۱۷- پنج نفر از نمایندگان افراد دارای معلولیت کشور به انتخاب شبکه‌های ملی تشکلهای مردم نهاد بر حسب گروه‌های اصلی افراد دارای معلولیت کشور (به عنوان ناظر و بدون حق رأی)

۱۸- سه نفر از کارشناسان برجسته امور افراد دارای معلولیت کشور با معرفی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی (به عنوان ناظر و بدون حق رأی)

۱۹- نماینده انجمن‌های صنفی مراکز غیردولتی توانبخشی (به عنوان ناظر و بدون حق رأی)

تبصره ۱. سایر وزرا و مسؤولان مدعو متناسب با موضوع کار کمیته حسب مورد در این کمیته شرکت می‌نمایند.

تبصره ۲. دبیرخانه این کمیته در سازمان تشکیل خواهد شد.

تبصره ۳. این کمیته مکلف است هر سال، گزارش اقدامات انجام شده در راستای این قانون را دریافت، بررسی و پس از تأیید در شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی از طریق دولت به مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

کمیسیون‌های اجتماعی، بهداشت و درمان و قضائی و حقوقی مکلفند ظرف مدت یک ماه پس از بررسی گزارش و محت آن، خلاصه گزارش را در محن علنی مجلس قرائت و نتایج آن را جهت اطلاع عموم منتشر کنند.

ماده ۳۲. دستگاه‌های مشمول باید هر سال گزارش اقدامات انجام شده خود را در خصوص اجرای این قانون و قانون تصویب کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت مصوب ۱۳۸۷/۹/۱۳ به کمیته هماهنگی و نظارت بر اجرای این قانون ارسال نمایند.

ماده ۳۳. قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۶ از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون نسخ می‌شود.

ماده ۳۴. آیین‌نامه‌های مورد نیاز این قانون ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ آن به استثنای موارد مصرح در این قانون، توسط وزارت، سازمان و مراجع مرتبط تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره - مادامی که آیین‌نامه‌های این قانون به تصویب نرسیده است، آیین‌نامه‌های قانون جامع حمایت از حقوق معلولان در صورت عدم مغایرت با این قانون به قوت خود باقی است.

قانون حمایت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۰

قانون فوق مشتمل بر سی و چهار ماده و بیست و نه تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم اسفند ماه یک هزار و سیصد و نود و شش مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱/ ۲۲/ ۱۳۹۷ به تأیید شورای نگهبان رسید.

علی لاریجانی